

Psykososiaalinen tuki kriisitilanteissa

Suomen poliklinikkasairaanhoidajien opintopäivät,

Kuopio 16.2.2018

Lehtonen Jaana

Psykososiaalinen tuki

- **Mitä?**

- On psyykkisesti järkyttävän tilanteen jälkeen tarjottava palveluiden kokonaisuus, johon kuuluu **akuutti kriisityö** sekä **äkillinen sosiaalityö**
- Yksilölliset ja yhteiskunnalliset tavoitteet

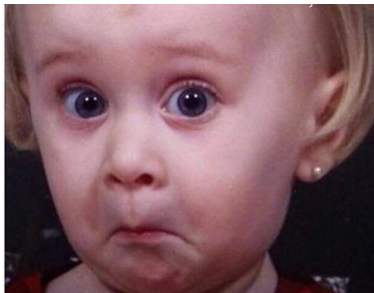
- **Kenelle?**

- Tulee saavuttaa loukkaantuneet ja heidän omaisensa, onnettomuudesta selviytyneet, kuolonuhrien omaiset, pelastus- ja avustustyöntekijät, uhrin sidosryhmät kuten esimerkiksi koulu- ja työtoverit ja onnettomuuden silminnäkijät

- **Miksi?**

- Lähtökohtana on lievittää inhimillistä kärsimystä ja tarjota tukea kaikkien trauman käsittelyn vaiheiden läpi, integroida tapahtunut omaan elämän historiaan sekä **tunnistaa traumaperäisen stressihäiriön kehittyminen**

- **Kenen toimesta?**

Käsitteet, lait ja suositukset

- Psykososiaalisen tuen järjestämistä ja siihen liittyvää valmiussuunnittelua sääntelevät lukuisten lakien eri säädökset, joista keskeisimpiä ovat
 - terveydenhuoltolaki (1326/2010)
 - pelastuslaki (379/2011)
 - valmiuslaki (1552/2011)
 - sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
 - mielenterveyslaki (1116/1990)
 - perustuslaki (731/1999)

- HOBFOLL, TENTS & NICE
- KÄYPÄ HOITO, OTKES
- UTØYA

Kriisityö on prosessi,
ei yksittäinen temppu

Sokkivaihe

rauhottaminen, turvallisuus, perustarpeet

Reaktiovaihe

ajatukset, tunteet, jatkosuunnitelma

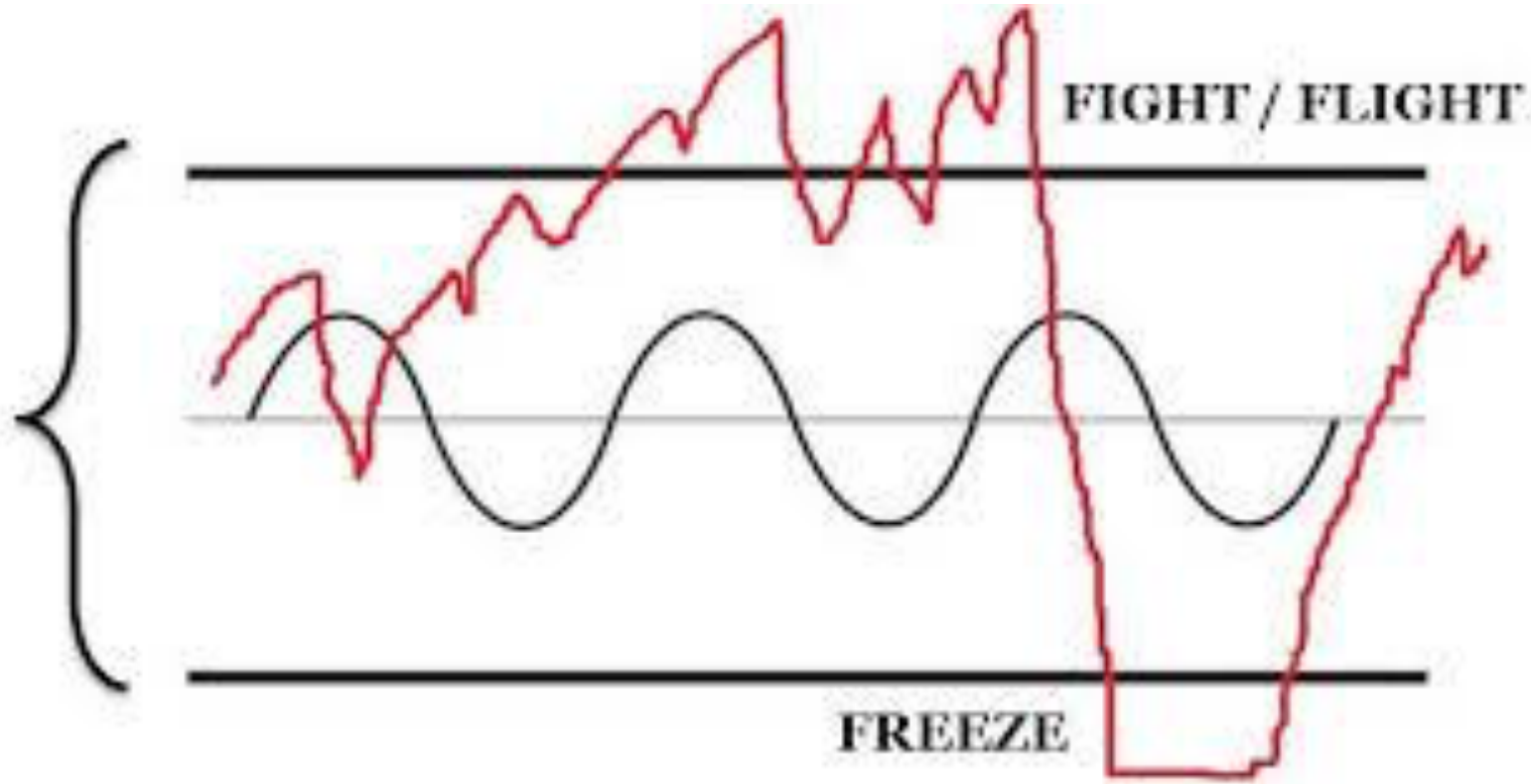
Seuranta

jatkohoidon tarpeen arvio, työskentelyn päättäminen

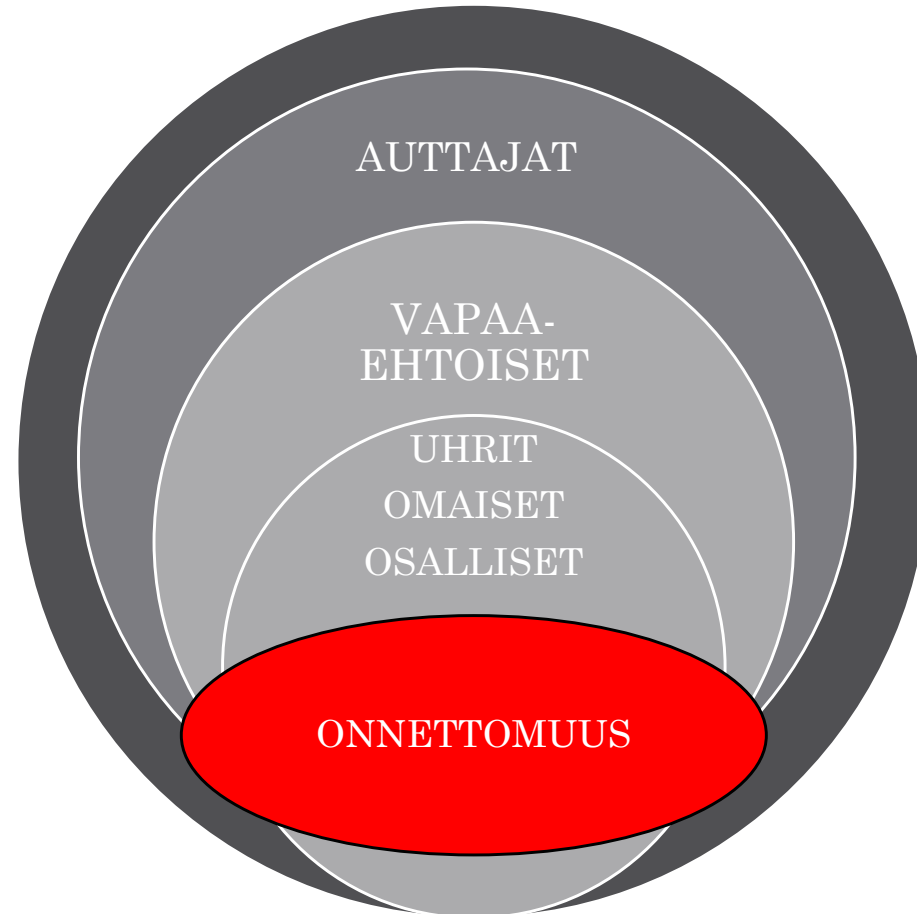
Ensimmäiset tunnit ja vuorokaudet

- Tavoittaminen ja aktiivinen kriisiavun tarjoaminen -> **ei perustu tarvearvioon vaan tapahtumaan**
- Tiedonkulku viranomaisten välillä
- Ensimmäinen tapaaminen mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen
- Erityisryhmien huomiointi ja **TRIAGE altistuksen mukaan**
- Turvallisuuden tunteen lisääminen
- Stressiä tuottavien tekijöiden poistaminen
- Käytännön apu
- Realistisen **toivon ylläpitäminen**

Toleranssi-ikkuna

Psykososiaalisen tuen uhrikäsitys on lääkinällistä kuvaa laajempi

Äkillisen traumaattisen kriisin kohdanneet ovat oikeutettuja alustavasti asianmukaiseen apuun, sillä kroonistuessaan traumaperäinen stressihäiriö on vaikeahoitoinen.

Rauhoittaminen

- Turvallisuuden tunteen vahvistaminen
- Läheisverkoston aktivoiminen
- Faktat ja konkreettiset asiat
 - mitä on tapahtunut
 - mitä nyt on meneillään
 - mitä seuraavaksi tapahtuu
 - aktiivisuuden mahdollistaminen
- Suojaa uusilta traumaattisilta kokemuksilta, altistuminen
- Kehon rauhoittaminen
 - Hengittäminen
 - toimintaan keskittyminen
- Nukkuminen
 - mieleen painuvat tunnemuistot

Auttajien psyko- sosiaalinen tuki

Ennaltaehkäisevä tuki

- Lisäkoulutus
- Tukiverkoston luominen
- Ennakointi, rakenteet
- Työnohjaus

Akuutti tuki

- Defusing

Jälkituki

- Debriefing
- Seuranta
- Työnohjaus

Omat reaktiot

- Miten jatkuva kärsimysten kohtaaminen vaikuttaa omaan elämään ?
- Kuinka itse jaksan ?